

UCS 1103B:2022

НИЙГМИЙН ДЭД БҮТЭЦ

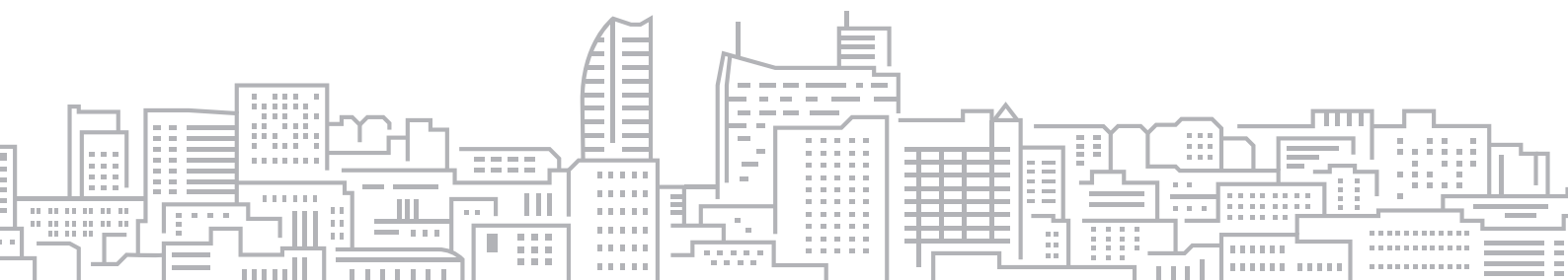
Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна орчны
ерөнхий шаардлага

НИЙГМИЙН ДЭД БҮТЭЦ

Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна орчны
ерөнхий шаардлага

*Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2022 оны 19-р тогтоолоор батлав.*

ГАРЧИГ

1. Хамрах хүрээ	5
2. Норматив эшлэл.....	5
3. Нэр томъёоны тодорхойлолт.....	6
4. Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна орчны тохижилтын ажлын төлөвлөлтийн шаардлага	6
5. Байршил.....	7
6. Үерээс хамгаалах, борооны ус зайлуулах байгууламж.....	9
7. Барилгын гол хаалга, гадна довжоо.....	10
8. Явган хүний зам	12
9. Авто зам, замын орц гарц.....	13
10. Авто зогсоол	14
11. Цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууламж	17
12. Эмнэлгийн хашаа, хайс.....	18
13. Сандал, сүүдрэвч	19
14. Гадна орчны зам талбайн гэрэлтүүлэг	20
15. Нийтийн эзэмшлийн эд хөрөнгө	20
16. Байгууллагын нэрийн тэмдэг, байршлын мэдээлэл.....	21
17. Байгууллагын нэрийн бичвэр	23
18. Хог хаягдал	24
19. Энгийн хог хаягдал.....	26
20. Нисдэг тэрэгний зурвас.....	27
21. Галын аюулгүй байдал.....	28
22. Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээ	29
23. Теле хяналтын камер.....	30
24. Хүлээн авах шалгуур үзүүлэлт	31
Ашигласан материалын жагсаалт	33

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Эмнэлгийн гадна орчин (Жишээ зураг).....	8
Зураг 2. Үерээс хамгаалах борооны ус зайлуулах төлөвлөлт (Жишээ зураг)	9
Зураг 3. Үерээс хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө (Жишээ зураг)	10
Зураг 4. Барилгын орц, гадна довжоо, налуу замын стандарт (Жишээ зураг)	11
Зураг 5. Налуугийн хэмжээ (Жишээ зураг)	12
Зураг 6. Явган хүний замын стандарт (Жишээ зураг).....	13
Зураг 7. Эмнэлгийн орц гарцын схем (Жишээ зураг).....	14
Зураг 8. Эмнэлгийн авто зогсоол харагдах байдал (Жишээ зураг).....	15
Зураг 9. Авто зогсоолын харагдах байдал (Жишээ зураг).....	16
Зураг 10. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний зогсоолын таних тэмдэг (Жишээ зураг).....	17
Зураг 11. Ногоон байгууламж (Жишээ зураг)	17
Зураг 12. Эмнэлгийн хашааны төрөл (Жишээ зураг).....	18
Зураг 13. Сандал, сүүдрэвчний харагдах байдал (Жишээ зураг)	19
Зураг 14. Байгууллагын нэрийн тэмдэг (Жишээ зураг)	21

Зураг 15. Жишээ зураг)	22
Зураг 16. Мэдээллийн самбар, хэмжээ (Жишээ зураг)	22
Зураг 17. Байгууллагын нэрийн бичвэр (Жишээ зураг)	23
Зураг 18. Эмнэлгийн хог хаягдлыг таних тэмдэг (Жишээ зураг)	24
Зураг 19. Хог хаягдал түр хадгалах байрны харагдах байдал (Жишээ зураг)	25
Зураг 20. Эмнэлгийн хог хаягдал түр хадгалах байрны харагдах байдал (Жишээ зураг) .	25
Зураг 21. Ангилан ялгах тэмдэг бүхий хогийн сав (Жишээ зураг)	26
Зураг 22. Хог хаягдал ангилах цэгийн харагдах байдал (Жишээ зураг).....	27
Зураг 23. Эмнэлгийн нисдэг тэрэгний зурвас (Жишээ зураг).....	28
Зураг 24. Гал унтраах анхан шатны багаж (Жишээ зураг)	29
Зураг 25. Гамшгийн үед цугларах талбайн таних тэмдэг (Жишээ зураг)	30
Зураг 26. Теле хяналтын камер (Жишээ зураг).....	30

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Дагуу налуугийн хэмжээ	11
Хүснэгт 2. Авто зогсоолоос эмнэлэг хүртэлх зай.....	14
Хүснэгт 3. Эрүүл мэндийн байгууллагын авто зогсоолын норм	15
Хүснэгт 4. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулсан авто зогсоолын норматив.....	16
Хүснэгт 5. Нийтийн эзэмшлийн сандлын стандарт хэмжээ	20
Хүснэгт 6. Гэрэлтүүлгийн өндөр болон байрлуулах зай	20
Хүснэгт 7. Нийтийн эзэмшлийн эд хөрөнгийн нэр хамаарах арга зүйн удирдамжийн дугаар	21
Хүснэгт 8. Дахивар хог ангилан ялгах тэмдэг	26
Хүснэгт 9. Гадна орчны тохижилтыг хүлээн авах шалгуур үзүүлэлт.....	31

**НИЙСЛЭЛИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ**

2022 оны 03 сарын 24 өдөр

Дугаар 19

Улаанбаатар хот

Нийгмийн дэд бүтцэд хамаарах хотын стандартыг батлах тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1.15 дахь заалт, 35 дугаар зүйлийн 35.1.13 дахь заалт, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.3 дахь заалт; Захиргааны ерөнхий хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.2 дахь хэсэг, Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуулийн 10¹ дүгээр зүйлийн 10^{1.1} дэх хэсгийг тус тус үндэслэн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Нийслэлийн иргэдийн эрүүл аюулгүй, амьдрах эрхийг хангахад чиглэсэн Нийгмийн дэд бүтэц бүлэгт хамаарах дор дурдсан стандартуудыг хавсралтаар баталсугай. Үүнд:

1.1. UCS1101B:2022 “Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын гадна орчны ерөнхий шаардлага” хотын стандарт

1.2. UCS1102B:2022 “Ерөнхий боловсролын сургуулийн гадна орчинд тавих ерөнхий шаардлага” хотын стандарт

1.3. UCS1103B:2022 “Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна орчны ерөнхий шаардлага” хотын стандарт

1.4. UCS1104B:2022 “Төрийн байгууллагын гадна орчны ерөнхий шаардлага” хотын стандарт

2. Батлагдсан хотын стандартуудыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд нь хяналт тавьж ажиллахыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч (Д.Сумъяабазар)-д даалгасугай.

3. Энэхүү тогтоолыг 2022 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрөөс мөрдсүгэй.

ДАРГА Ж.БАТБАЯСГАЛАН

1110100313

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2022 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн 19...
дүгээр тогтоолын гуравдугаар хавсралт

НИЙГМИЙН ДЭД БҮТЭЦ

UCS 1103B:2022 “ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ГАДНА ОРЧНЫ ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА” ХОТЫН СТАНДАРТ

1. ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Эмнэлэг эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагын барилгыг төлөвлөх, эдэлбэр газрын байршил хэмжээг тогтоох, ерөнхий төлөвлөгөө, зураг төсөл боловсруулах, зам замын байгууламж, барилга болон гадна орчны тохижилтын ажил гүйцэтгэхэд хэрэглэх бөгөөд улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагууд өмчийн хэлбэр үл харгалзан мөрдлөг болгоно.

2. НОРМАТИВ ЭШЛЭЛ

Энэхүү стандарт нь эш татсан дараах хууль, барилгын норм ба дүрэм, стандартын шаардлагыг бүрэн хангах бөгөөд өөрчлөлт орсон тохиолдолд хамгийн сүүлийн эх материалыг үндэслэл болгоно.

- Эрүүл мэндийн тухай хууль;
- БД 31-115-12 Эмнэлгийн барилга;
- БНБД 30-01-04 Хот, тосгоны төлөвлөлт барилгажилтын норм ба дүрэм;
- БНБД 21-05-10 Авто зогсоол;
- БД 31-112-11 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн амьдрах орчны шаардлагад нийцсэн зураг төсөл зохиох норм;
- БНБД 31-03-03 Олон нийт иргэний барилга;
- MNS 5973:2009 Барилга байгууламжид ногоон байгууламжийн ойртох зай, хэмжээ түвшин;
- MNS 6056:2009 Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан замыг төлөвлөх заавар;
- MNS 6392:2013 Эрүүл мэндийн байгууллагын орчны эрүүл ахуйн шаардлага;
- MNS 5095:2017 Нэгдсэн эмнэлгийн бүтэц, үйл ажиллагаа;
- UCS 1404C:2020 Нийтийн эзэмшлийн гудамж зам талбайд байршуулах сандалд тавих шаардлага;
- UCS 1403C:2020 Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайд байршуулах хогны саванд тавих шаардлага;

- UCS 0901B:2020 Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт, хучилт, угсралтанд тавих шаардлага;
- UCS 0001-02:2019 Хашаа, хайс, хашлагад тавих ерөнхий шаардлага, хэрэглээ;
- UCS 0902B:2020 Тээврийн хэрэгслийн ил зогсоолыг төлөвлөх, байгуулахад тавих шаардлага;

3. НЭР ТОМЬЁОНЫ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Эмнэлэг – гэж эмнэлгийн мэргэшсэн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх чиг үүрэг бүхий хуулийн этгээдийг;

Нэгдсэн эмнэлэг – гэж хүн амд 7-оос доошгүй үндсэн мэргэжлээр лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээг хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх эрүүл мэндийн байгууллага;

Амбулатори – Үзлэгт ирсэн үйлчлүүлэгчдэд эмнэлэгт хэвтүүлэхгүйгээр эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг байгууллагууд;

Өрхийн эрүүл мэндийн төв – гэж харьяалагдах нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд эмнэлгийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний шатлалын нэгжийг;

Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ – гэж өвчин эмгэг, гэмтэл бэртэл, хүний биеийн үйл ажиллагааны алдагдлыг орчин үеийн болон уламжлалт анагаах ухаанд тулгуурлан оношлох, эмчлэх, сувилах, хөнгөвчлөх, сэргээн засах цогц үйл ажиллагааг;

Эмнэлгийн барилгын зураг төсөл боловсруулах зургийн даалгавар – гэж норм ба дүрмийн шаардлагын дагуу боловсруулсан, төлөвлөж буй эмнэлгийн барилгын өрөө тасалгааны жагсаалт, тэдгээрийн хүчин чадал, талбайн хэмжээг тусгасан баримт бичиг;

Аж ахуйн хэсэг – гэж эмнэлгийн байгууллагын үйл ажиллагааг хангахад зориулсан (хоол бэлдэх алба, угаалга, ариутгалын тасаг, агуулахын өрөөнүүд бүхий ханган нийлүүлэх алба, эмнэлгийн хаягдлыг түр хадгалж, боловсруулах алба, автомашины битүү зогсоол, барилгын үйл ажиллагааг хангах инженерийн алба) хоорондоо холбоотой бүлэг өрөө, тасалгаанууд;

Технологийн шат – гэж барилга байгууламжийн давхруудыг хооронд нь технологийн уялдаа холбоог хангах зориулалтаар холбосон, хүмүүсийг нүүлгэн шилжүүлэх болон ослын үед авран хамгаалах ажил хийхэд зориулаагүй шат;

Галын аюулгүй бүс – гэж барилгын дотор буюу гадна талд байгаа хүмүүсийг галын аюултай нөлөөллөөс хамгаалсан, эсвэл тийм нөлөөлөл байхгүй буюу байж болох дээд хэмжээг давдаггүй бүс;

4. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ГАДНА ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТЫН АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ШААРДЛАГА

4.1. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагыг “Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ” болон “Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ” гэсэн хоёр ерөнхий төрөл байна. *(Эрүүл мэндийн тухай хууль 13.1)*

4.2. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ гэдэгт өрхийн эрүүл мэндийн, эмнэлгийн мэргэшсэн, эх барихын, эмнэлгийн яаралтай, сувилахуйн дагнасан, түргэн тусламжийн, сэргээн засахын гэсэн төрөлтэй байна.

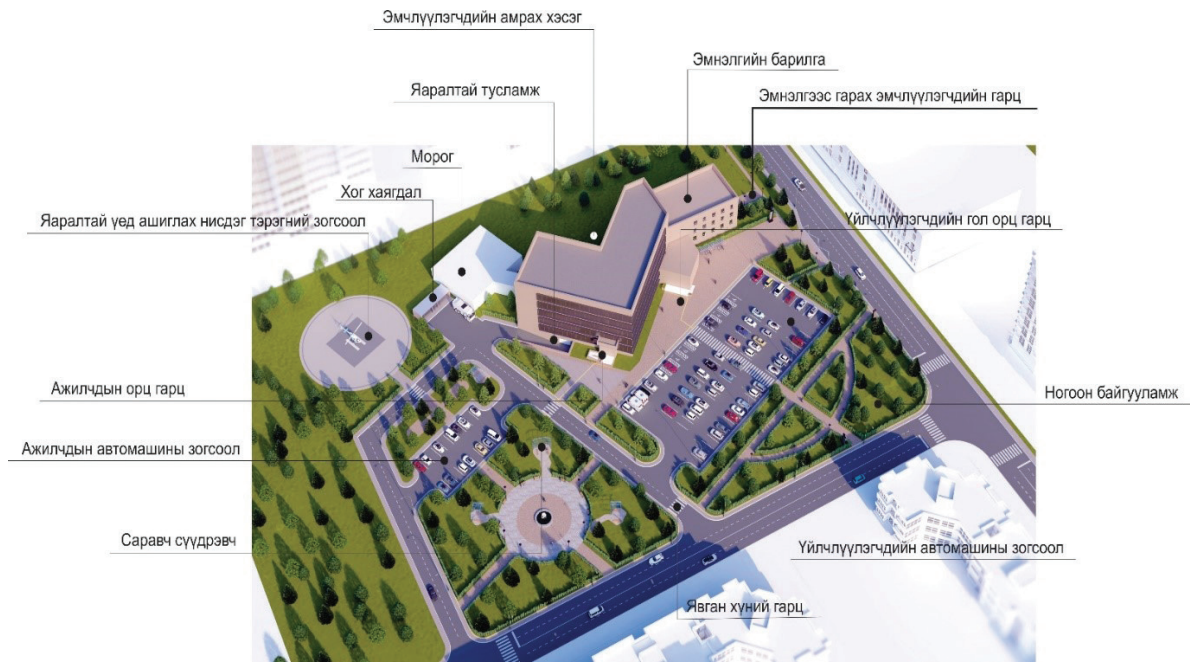
4.3. Эрүүл мэндийн байгууллагыг шинээр болон шинэчлэн төлөвлөхдөө эмнэлгийн шатлал үйлчилгээг үл хамааран, үйлчлүүлэгчдийн эрүүл, аюулгүй орчинд үйлчлүүлэх нөхцөл бололцоог хангаж, хотын нутаг дэвсгэр, архитектур, орон зайн тухтай орчин бий болгох үүднээс барилгын гадна орчны дараах зүйлсийг цогцоор нь төлөвлөнө. Үүнд:

- 4.3.1. үерээс хамгаалах, борооны ус зайлуулах байгууламж;
- 4.3.2. зам, замын байгууламж;
- 4.3.3. цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууламж;
- 4.3.4. нийтийн эзэмшлийн эд хөрөнгө; (сандал, хогийн сав, саравч гэх мэт);
- 4.3.5. хаяг;
- 4.3.6. хог хаягдлын цэг;
- 4.3.7. аюулгүй байдал, гэрэлтүүлэг, камержуулалт;
- 4.3.8. бусад.

Эрүүл мэндийн байгууллагын байршил, үйлчлэх хүрээ, эдэлбэр газрын хэмжээг онцгойлон үзэж төлөвлөвөл зохино.

5. БАЙРШИЛ

- 5.1. Эмнэлгийн барилга байгууламжийг төлөвлөхдөө хот суурины хүн ам, газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө, нийслэлийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө, барилгажилтын төслийн дагуу байршлыг тогтоох бөгөөд, хүн амын тоо, газарзүйн байршил, нутаг дэвсгэрийн онцлог, эрүүл мэндийн эрэлт хэрэгцээний судалгаанд тулгуурлан стандарт шаардлагыг алдагдуулахгүй байх нөхцөлийг хангаж зохион байгуулна.
- 5.2. Эмнэлэг-эмчилгээний байгууллагын багтаамж, бүтцийг эрүүл мэндийн байгууллагаас тогтоож, түүнийг нь зураг төсөл боловсруулах даалгаварт тусгана. (*Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилт БНБД 30-01-21*)
- 5.3. Тухайн бүс нутгийн нягтаршил, хүн амын тоо, үйлчлэх хүрээнээс хамааруулан эмнэлгийн байгууллагын хүчин чадлыг тодорхойлно.
- 5.4. Эрүүл мэндийн байгууллагыг хурдны замын хажууд барих болон төлөвлөхийг хориглоно.
- 5.5. Халдварт, сүрьеэ, сэтгэцийн эмгэг судлалын эмнэлгийг хүн амын суурьшлын бүсийн гадна байхаар төлөвлөнө.

Зураг 1. Эмнэлгийн гадна орчин (Жишээ зураг)

5.6. Нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн төв, тэдгээрийн салбарын үйлчилгээний хамрах хүрээ нь 500- 750 метр, өрхийн эмнэлэг, амбулатори, эмийн сан 300-500 метр байна.

Ерөнхий шаардлага	Өрхийн эмнэлэг;	Дүүргийн эмнэлэг;	Эрүүл мэндийн төв;	Нэгдсэн эмнэлэг;	Төрөлжсөн эмнэлэг;	Амаржих газар;	Тусгай эмнэлэг	Сэтгэц;	Сүрьеэ;	Халдварт;
1	Гадна хаягийн байгууламж	UCS2101B “Төрийн байгууллагын нэрийн тэмдэг”-т тавих шаардлагын дагуу хийж гүйцэтгэн байрлуулна.								
2	Авто зогсоол /Нормын доод хэмжээ, төлөвлөлтөөр нэмж төлөвлөж болно/	Амбулатори 100 үзлэг тутам 3	100 ор тутам 20	100 ор тутам	20		100 ор тутам	20		
3	Явган хүний зам	Явган хүний замын дагуу налуу, налууугийн урт, эргэлттэй хэсэг, замын саад, гадаргуу зэргийг UCS 0901B баримт бичгийн дагуу тооцон төлөвлөсөн байна.								
4	Орц гарц	Үзлэгийн хэсгийн орцыг эдэлбэр газар руу орох орцтой ойрхон төлөвлөх нь тохиромжтой.	Эмнэлгийн гол орц руу, хүлээн авах хэсэг рүү, мөн аж ахуйн хэсэг рүү орох автомашины орцыг төлөвлөж өгнө.			Халдвар тараах өндөр эрсдэл бүхий материалын урсгалыг бусад хөдөлгөөний урсгалаас төлөвлөлтийн шийдлээр болон тусгай зориулалтын тоноглол, төхөөрөмжөөр сайтар тусгаарлаж өгнө.				

5	Хашаа, хайс	Эдэлбэр газрын дагуу ногоон байгууламж байж болно.	Хэвтэн эмчлүүлэх хэсэгтэй, эмнэлгийн барилга мөн түүнчлэн сувиллын эдэлбэр газар хашаагаар хүрээлэгдсэн байх хэрэгтэй Хэвтэн эмчлүүлэх хэсэгтэй эмнэлгийн хашааны өндөр 1.6м-с багагүй байна. Эмнэлгийн хашаа нь энгийн шугаман, авирахаас хамгаалсан бат бөх хийцтэй хашаа байна.	Сэтгэц мэдрэлийн хэвтэн эмчлүүлэх эмнэлгийн эдэлбэр газрын хашаа нь гудамж талаас барилга харагдахгүйгээр төлөвлөгдөх ёстой. Сэтгэц мэдрэлийн хэвтэн эмчлүүлэх эмнэлгийн хашааны өндөр 2.5м-с багагүй байна.
6	Цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууламж	Эдэлбэр газрын хилийн дагуу, барилгажаагүй хэсгүүдэд ногоон байгууламж төлөвлөнө. Барилгын цонхноос модыг 15м-с багагүй, бутыг 5м-с багагүй зайнд байрлуулж суулгана. Удаан хугацаагаар хэвтэн эмчлүүлдэг эмнэлгийн барилгажаагүй сул талбайн 50 хувиас багагүй талбайд ногоон байгууламж төлөвлөнө.		Удаан хугацааны эмчилгээ хийдэг эмнэлгийн (сэтгэц мэдрэлийн, сүрьеэгийн, нөхөн сэргээх эмчилгээний) эдэлбэр газарт ногоон байгууламж бүхий цэцэрлэг төлөвлөнө.
7	Гадна орчны гэрэлтүүлэг		Гэрэлтүүлгийн төрөл ангилал, ган багана, өнгө, суурьлуулах техник зэрэг нь Монгол улсын үндэсний стандарт MNS2568:1983 "Гэрэлтүүлгийн ган багана. Техникийн шаардлага"-ыг хангасан байна.	
8	Сандал, сүүдрэвч		UCS 1407B Нийтийн эзэмшлийн гудамж зам талбайн сандалд тавих ерөнхий шаардлага UCS 1404B Саравч, сүүдрэвчинд тавих ерөнхий шаардлага.	
9	Эмнэлгийн хог хаягдал		Түр хадгалах байр эсвэл түр хадгалах цэгтэй байхаар төлөвлөнө.	
10	Энгийн хог хаягдал		Энгийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага стандартын дагуу тээвэрлүүлнэ.	

6. ҮЕРЭЭС ХАМГААЛАХ, БОРООНЫ УС ЗАЙЛУУЛАХ БАЙГУУЛАМЖ

6.1. Үерийн эрсдэл бүхий газар, голын сав, үерийн усны урсац бүрэлдэх газарт эрүүл мэндийн барилга байгууламж барьж байгуулахыг хориглох бөгөөд тус барилга байгууламжийг Зураг 2-г үзүүлсний дагуу эрсдэл багатай бүсэд байгуулна.

Зураг 2. Үерээс хамгаалах борооны ус зайлуулах төлөвлөлт (Жишээ зураг)

- 6.2. Аливаа барилгажилтын үйл ажиллагаа нь үерийн нөлөөллийг эрчимжүүлэх ёсгүй бөгөөд барилга байгууламж төлөвлөх нутаг дэвсгэрийн үнэлгээний хүрээ, арга технологийг тогтоож, үерийн гамшигт автах эрсдэлийг бууруулж борооны ус зайлуулах байгууламжийг төлөвлөнө.
- 6.3. Төлөвлөлтийг гүйцэтгэхдээ иргэд болон онцгой байдлын албан хаагчдад учирч болох үерийн эрсдэлийг аюулгүйн хэмжээнд байлгах, барилга байгууламж, дэд бүтцэд үерийн хохирол учрахаас сэргийлэх эсвэл болзошгүй хохирлыг багасгахаар тооцож төлөвлөнө.
- 6.4. Төслийн төлөвлөж байгаа талбайд хурсан борооны ус нь ойролцоох болон усны урсгалын доод хэсэгт байрлах барилга байгууламжид нөлөөлөхгүй байх ёстой.
- 6.5. Барилга, зам, талбайн үерээс хамгаалах болон борооны ус зайлуулах дэд бүтэц барьж байгуулах нь эцсийн шийдэл биш бөгөөд тасралтгүй шинэчлэлт хөгжүүлэлт, тогтмол арчилгаа, засвар, үйлчилгээ хийх шаардлагатай.

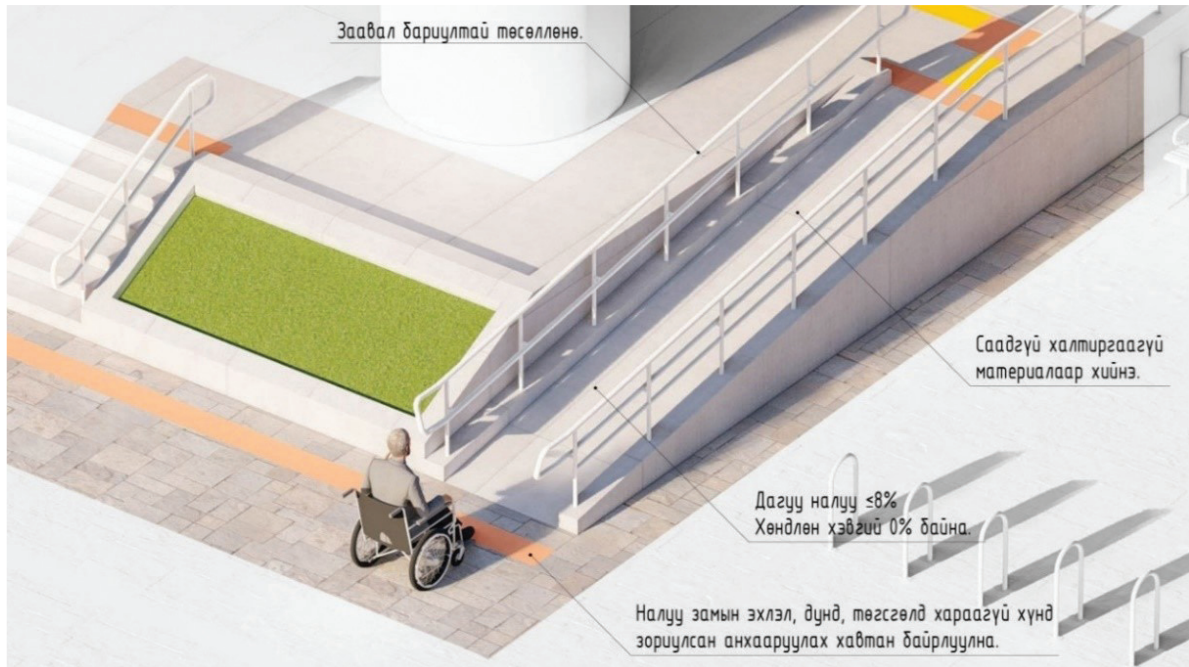

Зураг 3. Үерээс хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө (Жишээ зураг)

7. БАРИЛГЫН ГОЛ ХААЛГА, ГАДНА ДОВЖОО

- 7.1. Эрүүл мэндийн байгууллагын барилгын гол хаалга болон гадна довжоог шинээр хийх болон шинэчлэх ажилд "Иргэний барилгын төлөвлөлтөд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний шаардлагыг тооцсон орон зай, орчин" MNS 6055:2009 -ийг мөрдлөг болгоно.
- 7.2. Эрүүл мэндийн байгууллагын барилгын гол хаалга нь олоход хялбар, шинээр баригдах барилгын бүх орц хөгжлийн бэрхшээлтэй, тэргэнцэртэй иргэн саадгүй нэвтрэх боломжтой байх ёстой.
- 7.3. Гол хаалга нь тухайн орчны явган хүний зам, авто зам, замын байгууламж, авто зогсоол, бууж суух талбай болон нийтийн тээврийн зогсоолтой холбогдсон байх ба олон давхар барилгад тохиромжтой байрлалтай цахилгаан шат уруу нэвтрэх боломжийг олгосон байна.

- 7.4. Барилгын үүдний өрөөний шалны түвшин орц уруу орох явган хүний замын түвшнээс 15 см -ээс багагүй өндөр байх ёстой бөгөөд шатны гишгүүрийн тоо 3 -аас багагүй, 18 -аас ихгүй байна. Гишгүүрийн өргөн 25 см -ээс багагүй, өндөр 15 см -ээс багагүй ба 18 см -ээс ихгүй байна.
- 7.5. Эмнэлэгт тэргэнцэртэй иргэн хэн нэгний тусламжгүйгээр нэвтрэх боломжийг хангаж шалны хоорондох уналтын зөрүү 4 см -ээс их бол налуу зам хийх ба зам нь 1x12 харьцаа бүхий налуутай байна. Барилгын орц, гадна довжоо, налуу замын стандарт зай хэмжээ, харагдах байдлыг Зураг 4 -т үзүүлэв.

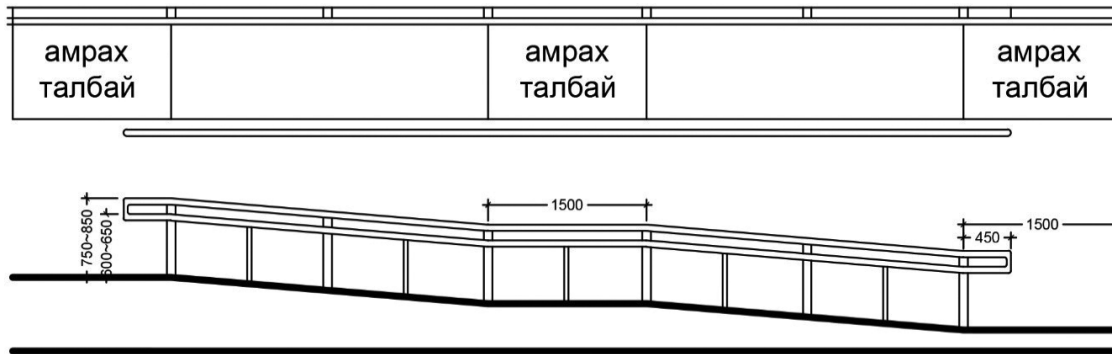

Зураг 4. Барилгын орц, гадна довжоо, налуу замын стандарт (Жишээ зураг)

- 7.6. Шатны гишгүүр, шатны налуу болон талбайд бариултай хашлага байх ёстой бөгөөд өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан шатны нэмэлт бариулыг төлөвлөнө. Шатны бариулын стандарт зай хэмжээг Зураг 5-т үзүүлэв.
- 7.7. Явган хүний замыг тодорхой уртад 9000 мм интервалаар 6%-8%, 12000 мм интервалаар 5%-6% дагуу налуутай байхаар шаталсан хэлбэрээр төлөвлөнө. Налуу замыг халтирахаас сэргийлсэн гадаргуутай байхаар гүйцэтгэнэ. Дагуу налуу 6%-с дээш тохиолдолд бариул нэмэлтээр төлөвлөнө. Явган хүний замын дагуу налууугийн хэмжээ 3-р хүснэгт заасан утгатай байна.

Хүснэгт 1. Дагуу налууугийн хэмжээ

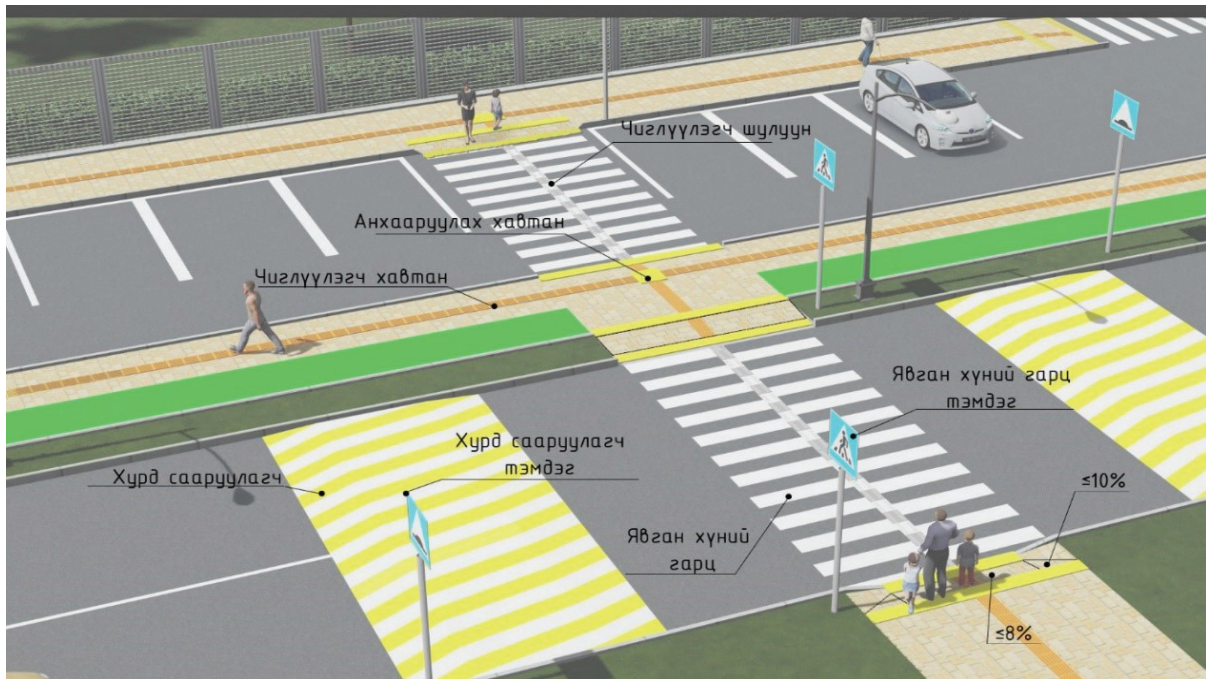
Дагуу налууугийн урт	Явган хүний замын дагуу налуу
9000 мм (9 м)	6% - 8%
12000 мм (12 м)	5% - 6%
15000 мм (15 м)	4% - 5%

Зураг 5.Налуугийн хэмжээ (Жишээ зураг)

8. ЯВГАН ХҮНИЙ ЗАМ

- 8.1. Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна орчинд явган зорчигчийн аюулгүй байдал, саадгүй зорчих нөхцөлийг хангасан явган хүний замын тасралтгүй үргэлжлэх сүлжээ байх ёстой бөгөөд энэ ажилд "Хот суурины гудамж зам талбайн төлөвлөлт" БНБД 32-04-06 болон "Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт, хучилт, угсралтад тавих шаардлага" UCS 0901В-ийг мөрдлөг болгоно.
- 8.2. Эдэлбэр газрын талбайн хэмжээгээр хүрээлсэн хашаатай, явган хүн болон өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй, тэргэнцэртэй үйлчлүүлэгчдэд зорчих нөхцөл боломж хангагдсан цардмал зам төлөвлөнө.
- 8.3. Явган хүний замын өргөнийг тухайн гудамжны хөдөлгөөний урсгал ачааллаас хамааруулан тогтоох бөгөөд хамгийн багадаа 1.5 м байна.
- 8.4. Явган хүний зам, талбайн гадаргын түвшний зөрүү 4 см -ээс илүүгүй байх бөгөөд 4 см -ээс их бол налуу зам хийнэ.
- 8.5. Явган замын дагуу замын мэдээлэх болон анхааруулах тэмдэг, тэмдэглэгээ болон тухайн орчны байршил, чиглэлийн мэдээллийг агуулсан самбарыг харагдахуйц газарт байрлуулсан байна.
- 8.6. Зорчигчийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор явган хүний замыг авто тээврийн хэрэгсэл зорчих хэсгээс тусгаарласан хаалт, хашилт суурилуулна.
- 8.7. Харааны бэрхшээлтэй хүнд зориулсан хөтөч хавтанг заавал төлөвлөнө. Хөтөч хавтанг тасралтгүй үргэлжлүүлэн төлөвлөх ба одоо байгаа явган хүний замтай зайлшгүй уялдуулах, боломжгүй тохиолдолд тэдгээр замуудын хөтөч хавтанг шинээр төлөвлөх, налуу зам хийх зэргээр төлөвлөнө.

Зураг 6. Явган хүний замын стандарт (Жишээ зураг)

8.8. Гарцын хашлаганы намсгасан хэсгийн өргөн нь 1500 мм байна. Гэхдээ явган зорчигчдын хөдөлгөөний эрчим багатай газарт, зайлшгүй тохиолдолд 1220 мм хүртэл богиносгохыг зөвшөөрнө. Явган хүний гарц хэсгийн хажуу талын налуулсан гадаргуу нь хамгийн ихдээ 1:10 байна. Гарцын тэгш хэсэг тэргэнцэртэй хүмүүс зорчиход чөлөөтэй байх үүднээс хамгийн багадаа 1500 мм x 1500 мм харьцаатай байна.

9. АВТО ЗАМ, ЗАМЫН ОРЦ ГАРЦ

- 9.1. Барилга байгууламж уруу орох авто замын гарцыг төлөвлөхдөө тухайн газрын батлагдсан хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу авто замын хөдөлгөөн болон явган зорчигчийн хөдөлгөөнтэй уялдуулж төлөвлөнө.
- 9.2. Эмнэлгийн гол орц болон аж ахуйн хэсэг рүү орох автомашины орцыг төлөвлөж өгнө. Эмгэг судлалын хэсэг рүү орох орцыг аж ахуйн орцтой нэгтгэж хийхийг зөвшөөрнө. (БНБД 31-22-31 Эмнэлгийн зориулалттай барилга төлөвлөх барилгын норм, дүрэм, Зураг 7)
- 9.3. Нэгдсэн эмнэлгийн поликлиникийн үзлэгийн хэсгийн орцыг эдэлбэр газар руу орох орцтой ойрхон төлөвлөх нь тохиромжтой.
- 9.4. Эмнэлгийн барилгын эдэлбэр газрын орц ба гарц дээр видео хяналтын камер бүхий автоматаар өргөгддөг хаалт байрлуулна. Зургийн даалгаварт заагдсаны дагуу тусгай төхөөрөмжөөр тоноглогдсон нэвтрэх хэсгийг төлөвлөж болно. Халдвартын эмнэлгийн эдэлбэр газраас гарах гарц дээр авто тээврийн хэрэгслийг халдваргүйжүүлэх төхөөрөмж төлөвлөнө.
- 9.5. Эмнэлгийн ажилтнууд болон үйлчлүүлэгчдийн орцыг тусдаа төлөвлөж байгаа тохиолдолд автомашины зогсоол нь тухайн орцтойгоо ойрхон байрлах нь тохиромжтой.

Зураг 7. Эмнэлгийн орц гарцын схем (Жишээ зураг)

10. АВТО ЗОГСООЛ

- 10.1. Эмнэлгийн байгууллагын гадна зогсоолыг төлөвлөхдөө иргэдэд хүртээмжтэй, чирэгдэлгүй, шуурхай байдлаар тав тухтай орчинд үзүүлэх нөхцөл боломжийг онцгойлон анхаарч төлөвлөнө.
- 10.2. Эдэлбэр газарт автомашины зогсоолыг байрлуулахдаа түргэн тусламжийн машины зогсоолыг яаралтай тусламжийн тасгийн орцонд ойр, эмнэлгийн үйлчилгээний автомашины зогсоолыг аж ахуйн орцонд ойр, эмнэлгийн ажилтны зогсоолыг ажилчдын орцонд ойр, үйлчлүүлэгчдийн зогсоолыг үйлчлүүлэгчдийн орцонд ойр байрлуулбал зохино. Авто зогсоолууд нь барилгад галын машин орох гарцыг хааж байрлаж болохгүй.
- 10.3. Авто зогсоолоос эмнэлэг хүртэлх зайг Хүснэгт 2-т үзүүлэв.

Хүснэгт 2. Авто зогсоолоос эмнэлэг хүртэлх зай

Барилга байгууламж	Зогсоолын тоо		
	10 хүртэл	11-50	51-с дээш
Эмнэлгийн барилга	25 м-ээс багагүй	50 м-ээс багагүй	*

- 10.4. Эмнэлгийн барилгын эдэлбэр газарт аж ахуйн ба эмнэлгийн хог хаягдлыг зайлуулах, хангамжийн болон аж ахуйн машинуудад зориулсан аж ахуйн талбайг тусад нь төлөвлөж өгнө.

Зураг 8. Эмнэлгийн авто зогсоол харагдах байдал (Жишээ зураг)

10.5. Эмнэлгийн барилгын эдэлбэр газарт автомашины зогсоолыг төлөвлөхдөө талбайн хэмжээг Хүснэгт 3-ын дагуу тооцно. (Эмнэлгийн зориулалттай барилга төлөвлөх барилгын норм, дүрэм БНБД 31-22-31)

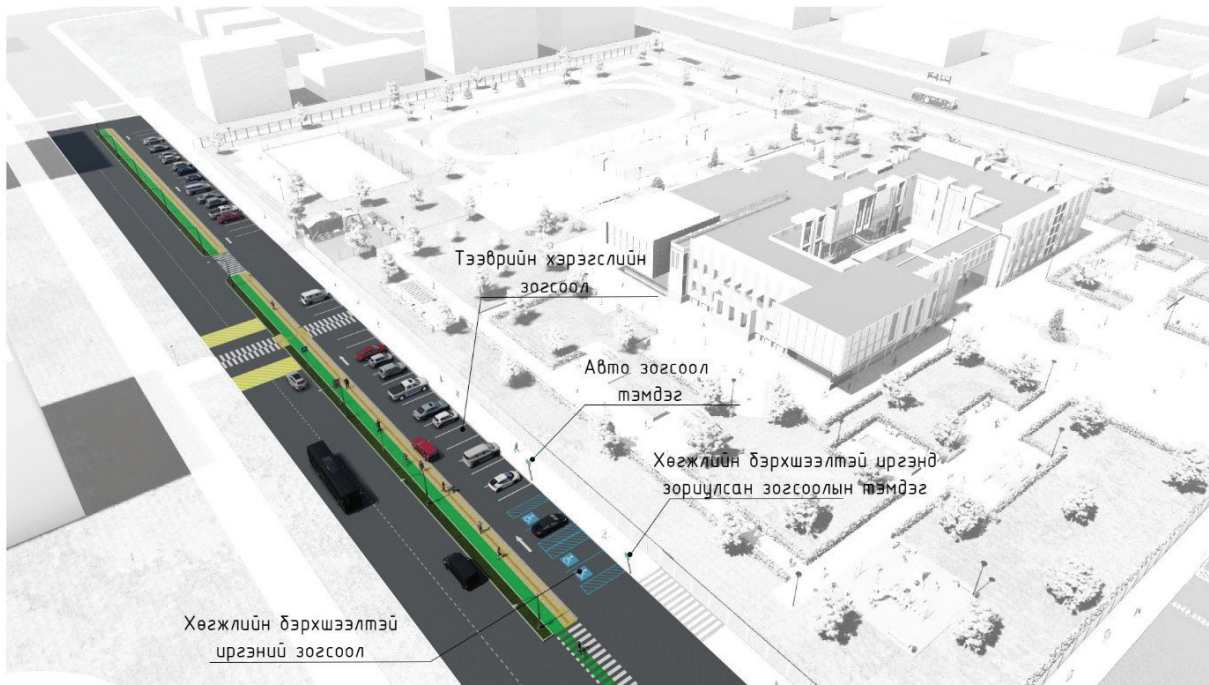
Хүснэгт 3. Эрүүл мэндийн байгууллагын авто зогсоолын норм

Эмнэлгийн байгууллагын нэр	Хүчин чадал	Зогсоолын тоо
Улсын, бүсийн, хотын, аймгийн, дүүргийн түвшний хэвтэн эмчлүүлэх эмнэлэг (нэгдсэн эмнэлэг, диспансер, төрөх эмнэлэг гэх мэт)	100 ажилтан 100 ор	20-30 20-30
Яаралтай тусламжийн эмнэлэг болон түргэн тусламжийн станц	10 мянган хүн амд	Түргэн тусламжийн 2 автомашин
Амбулатори поликлиникийн байгууллагууд	100 ажилтан 100 үзлэгт	10-12 4-6

Тайлбар:

1. Барилга байгууламжийг хотын нягтрал ихтэй талбайд төлөвлөж буй үед зургийн даалгаврын дагуу зогсоолын тоог 50%-иас ихгүйгээр багасгаж тооцож болно.

2. Эдэлбэр газарт автомашины зогсоолыг байрлуулахдаа түргэн тусламжийн машины зогсоолыг яаралтай тусламжийн тасгийн орцонд ойр, эмнэлгийн үйлчилгээний автомашины зогсоолыг аж ахуйн орцонд ойр, эмнэлгийн ажилтны зогсоолыг ажилчдын орцонд ойр, үйлчлүүлэгчдийн зогсоолыг үйлчлүүлэгчдийн орцонд ойр байрлуулбал зохино. Авто зогсоолууд нь барилгад галын машин орох гарцыг хааж байрлаж болохгүй.

Зураг 9.Авто зогсоолын харагдах байдал (Жишээ зураг)

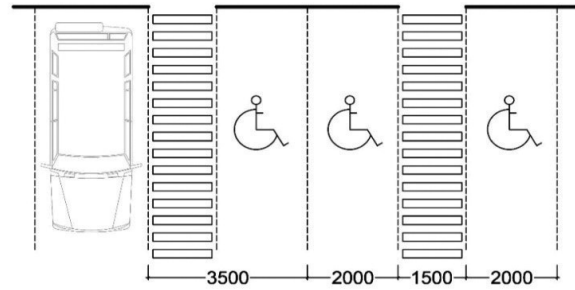
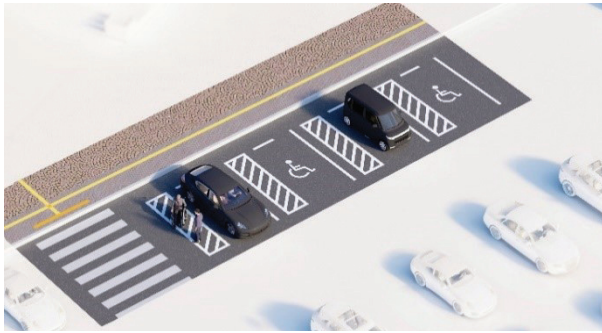
10.6. Нийгмийн дэд бүтцийн барилга байгууламжийн гадна зогсоолд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулсан авто зогсоолыг төлөвлөх бөгөөд тухайн зогсоолын хүчин чадлаас хамааруулан Хүснэгт 4-д заасны дагуу тооцож төлөвлөнө. (Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн амьдрах орчны шаардлагад нийцсэн зураг төсөл зохиох дүрэм БД 31-112-11, 3.4).

Хүснэгт 4.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулсан авто зогсоолын норматив

	Зогсоолын тоо	Нийт зогсоолд эзлэх хувь, зогсоолын тоо
1	100 хүртэл	4% буюу 1 -ээс багагүй
2	101 - 200 хүртэл	3%
3	201 - 1000 хүртэл	2%
4	1000-аас дээш	100 машин тутамд 1%, нэмж 20 машинаас ихгүй

10.7. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тээврийн хэрэгсэл байршуулахад зориулсан зогсоолыг явган хүний гарц болон сургуулийн барилгад ойр байхаар төлөвлөх нь зүйтэй.

10.8. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулсан авто зогсоолыг барилга байгууламжийн гол орц, хаалга хүртэл хамгийн ойр боломжит зайд төлөвлөх бөгөөд зогсоолын талбайд тусгай өнгө бүхий “Тэргэнцэртэй иргэн” замын тэмдэг тэмдэглэлээр ялгасан байна. (Зураг 9)

Зураг 10. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний зогсоолын таних тэмдэг (Жишээ зураг)

11. ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТ, НОГООН БАЙГУУЛАМЖ

- 11.1. Эдэлбэр газрын хилийн дагуу, барилгажаагүй хэсгүүдэд ногоон байгууламж төлөвлөнө. Барилгын цонхноос модыг 15м-с багагүй, бутыг 5м-с багагүй зайнд байрлуулж суулгана.
- 11.2. Хүний эрүүл мэндэд харшил үүсгэдэггүй ногоон мод, бутыг сонгон, барилгаас 6-10 метрийн зайд, 2 цонхны хоорондох хананы тушаа, өндөр ургасан үедээ цонхонд бүдэг сүүдэрлэлт үүсгэх, харшлын бодис саармагжих орчинд тарина.
- 11.3. Эдэлбэр газрын барилгажаагүй сул талбай дахь ногоон байгууламжийн хэмжээг эмнэлгийн байгууллагын төрөл болон эмчилгээний хүчин чадлаас хамааруулан тооцно.

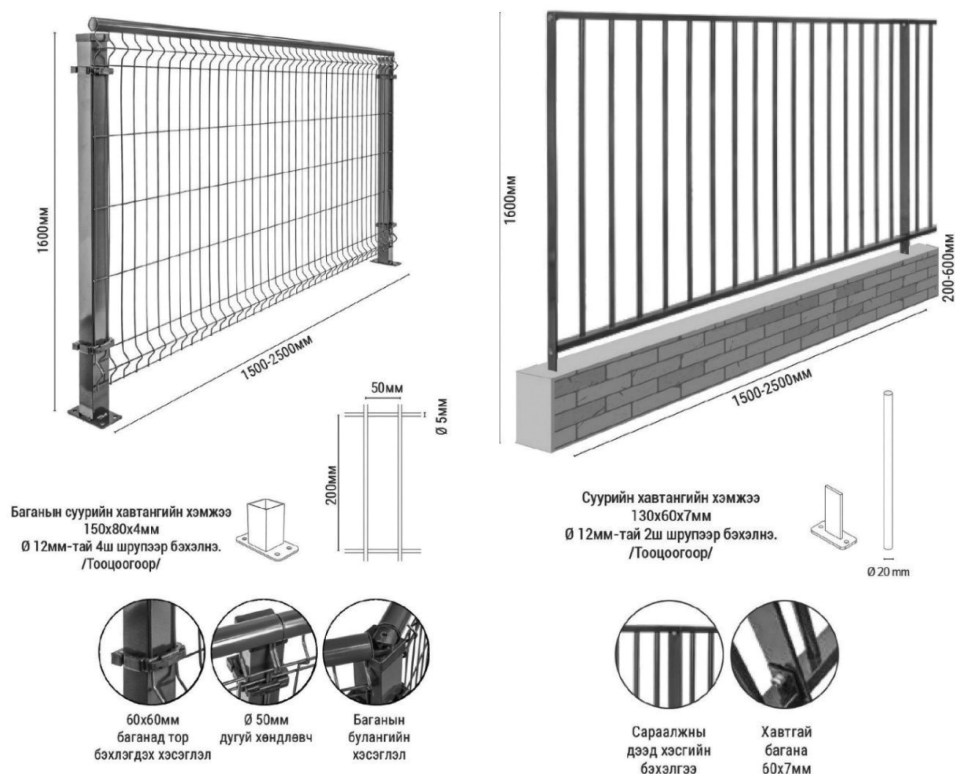
Зураг 11. Ногоон байгууламж (Жишээ зураг)

- 11.4. Барилгажилтын нягтрал ихтэй, ногоон байгууламж төлөвлөхөд хязгаарлагдмал тохиолдолд дээвэр дээрх болон өвлийн цэцэрлэгийг төлөвлөж болно. (өөр өөр өндөртэй барилгажилтын үед өвчтөний тасалгааны цонхоор дээвэр дээрх ногоон байгууламж харагдаж байхаар төлөвлөх нь тохиромжтой).
- 11.5. Эдэлбэр газрын ногоон байгууламжид харшил үүсгэдэг, хортой, өргөстэй, өвчтөнүүдэд ямар нэгэн аюул учруулах ургамлыг тарьж ургуулж болохгүй.

- 11.6. Удаан хугацааны эмчилгээ хийдэг эмнэлгийн (сэтгэц мэдрэлийн, сүрьеэгийн, нөхөн сэргээх эмчилгээний) эдэлбэр газарт ногоон байгууламж бүхий цэцэрлэг төлөвлөнө.
- 11.7. Ногоон байгууламж, цэцэрлэгжүүлэлтэд хэрэглэх суулгацын материал, зүлэгжүүлэх, ургамалжуулах талбайн хэмжээ болон технологийн бусад тавих шаардлагуудыг холбогдох стандартын шаардлагын дагуу гүйцэтгэнэ. Үүнд:
- MNS 6253:2011; Мод сөөгийн үр тарьсны дараа арчлах. Ерөнхий шаардлага;
  - MNS 6260:2011; Зүлэгжүүлэх талбай бэлтгэх, үр тарих, арчлах;
  - MNS 6773:2019; Сөөгийн суулгацыг шилжүүлэн суулгах, арчлах Техникийн шаардлага;
  - MNS 6774:2019; Том мод, суулгацыг шилжүүлэн суулгах, арчлах;
  - MNS 6772:2019; Мод сөөгийг хэлбэржүүлэх. Техникийн шаардлага;
  - MNS 6662:2017; Бордоо. Доломитын бордоо. Техникийн шаардлага;
  - MNS 6252:2011; Мод үржүүлгийн газар бордоо хэрэглэх;
  - MNS 6258-2:2011 Мод сөөгийн суулгацыг арчлах гэх мэт.

12. ЭМНЭЛГИЙН ХАШАА, ХАЙС

12.1. Хэвтэн эмчлүүлэх хэсэгтэй эмнэлгийн барилга болон сувиллын эдэлбэр газар хашаагаар хүрээлэгдсэн байна. Сэтгэц мэдрэлийн хэвтэн эмчлүүлэх эмнэлгийн эдэлбэр газрын хашаа нь гудамж талаас барилга харагдахгүйгээр төлөвлөгдөх ёстой. Хэвтэн эмчлүүлэх хэсэгтэй эмнэлгийн хашааны өндөр 1.6м, харин сэтгэц мэдрэлийн хэвтэн эмчлүүлэх эмнэлгийн хашааны өндөр 2.5м-с багагүй байна.

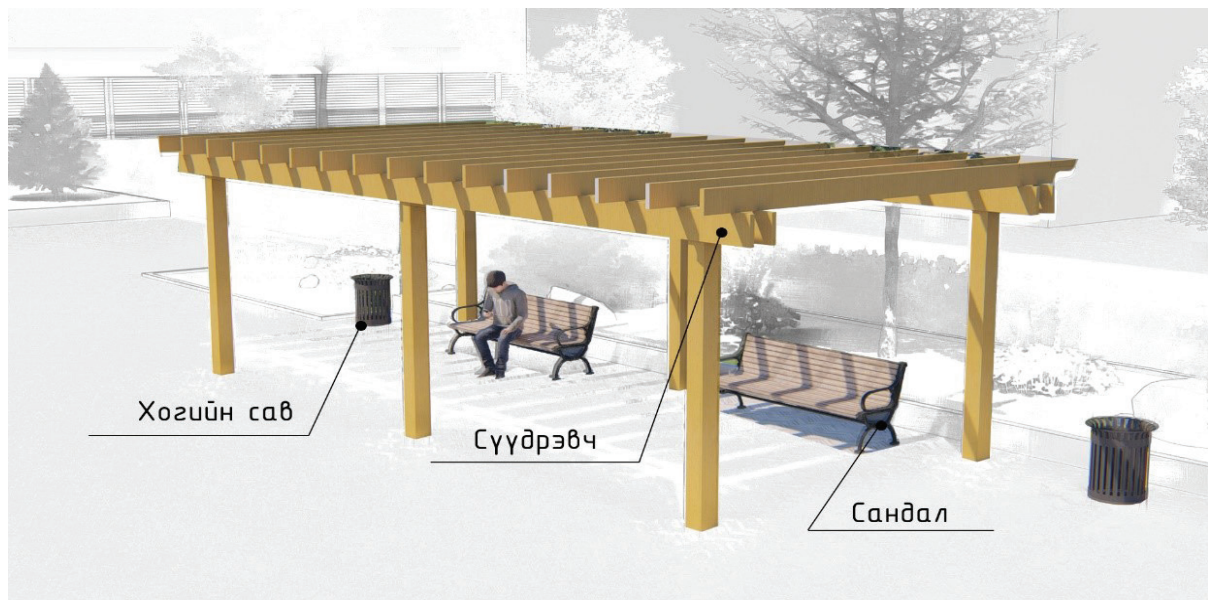

Зураг 12. Эмнэлгийн хашааны төрөл (Жишээ зураг)

- 12.2. Эмнэлгийн хашаа нь энгийн шугаман, авирахаас хамгаалсан бат бөх хийцтэй хашаа байна.
- 12.3. Хашааны өндөр 1600 мм, тулгуур хоорондын зай 2500 мм хүртэл, сараалж төмөр $\varnothing 20$ мм, хоорондын зай 110мм-ээс ихгүй, хөндлөн болон босоо профиль төмрийн хэмжээ 25x50x25x2мм байна.
- 12.4. Хашааны материал PVC болон резин бүрээс бүхий зэвэрдэггүй ган төмөр байна. Хашааны бүрдэл хэсгийг холбож угсрах, эвдэрсэн хэсгийг солих буюу засахад хялбар байвал зохино.
- 12.5. Хашааны суурь тулгуурын бэхэлгээ болон суурийн бетоны эд анги В20 -оос багагүй, хүйтэн тэсвэрлэлт 50 мөчлөгөөс багагүй байна. Тухайн барилгын загвар, дизайнтай уялдуулан суурийг гадна өнгөлгөөний чулуун болон бусад материалаар өнгөлж болно.
- 12.6. Хашааг суурилуулахдаа БНБД 3.01.06-90 болон UCS 1408В Хашаа, хайс, хашлаганд тавих ерөнхий шаардлагад заасан технологи, шаардлагын дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

13. САНДАЛ, СҮҮДРЭВЧ

- 13.1. Сандлын суух хэсэгт ашиглагдах материал нь дулаан, суудлын өндөр, түшлэг, гарын тавиур нь хүнд ээлтэйгээр хийгдсэн байна.
- 13.2. Сандлыг энэхүү стандартад заасан байрлуулах удирдамжийн дагуу байрлуулж, бат бөх суурилуулсан байна.
- 13.3. Нийтийн эзэмшлийн сандлын стандарт хэмжээг хүснэгт 5-д үзүүлэв.

Зураг 13. Сандал, сүүдрэвчний харагдах байдал (Жишээ зураг)

Хүснэгт 5. Нийтийн эзэмшлийн сандлын стандарт хэмжээ

Таних тэмдэг	Хэмжээний нэр	Хэмжээ /мм/
B	Суудлын өргөн	1800 – 2000
H	Суудлын өндөр	450 (±20)
D	Суудлын үр ашигт гүн	450 – 500
h	Суудлаас дээших түшлэгийн дээд ирмэгийн өндөр	500 – 800
R1	Суудлын ирмэгийн матийсан радиус	20 – 50
R2	Түшлэгийн дээд ирмэгийн матийсан радиус	20 – 50
a	Суудлын налуугийн өнцөг	0 – 4 градус
b	Түшлэгийн налуугийн өнцөг	95 – 106 градус

/Дэлгэрэнгүйг UCS 1404B:2020 Нийтийн эзэмшлийн гудамж зам талбайд байршуулах сандалд тавих шаардлага-с үзнэ үү/

14. ГАДНА ОРЧНЫ ЗАМ ТАЛБАЙН ГЭРЭЛТҮҮЛЭГ

- 14.1. Гэрэлтүүлэгийг эрүүл мэндийн барилга, байгууламжийн онцлогоос шалтгаалан зайлшгүй төлөвлөх шаардлагатай учраас зураг төсөл гүйцэтгэхээс эхлүүлэн төлөвлөн, хийж гүйцэтгэнэ.
- 14.2. Эрүүл мэндийн байгууллагын гэрэлтүүлэгчийн тусгалыг эмнэлгийн цонх болон яаралтай тусламжийн машины орц, гарц хэсгийг гялбуулахааргүй, авто зам болон явган хүний замыг гэрэлтүүлэхээр хийж гүйцэтгэнэ.
- 14.3. Гэрэлтүүлг нь төрөл ангилал, ган багана, өнгө, суурьлуулах техник зэргийг Монгол Улсын үндэсний стандарт “Гэрэлтүүлгийн ган багана. Техникийн шаардлага” MNS 2568 болон “Нийтийн эзэмшлийн гудамж, зам, талбайд байршуулах гэрэлтүүлгийн тоног төхөөрөмжид тавих шаардлага” UCS 1902B -ийг мөрдлөг болгоно.

Хүснэгт 6. Гэрэлтүүлгийн өндөр болон байрлуулах зай

	Гэрэлтүүлгийн өндөр /м/	Гэрэлтүүлэг хоорондын зай /м/	Гудамжны өргөн /м/	Натрийн чийдэн /ватт/	LED чийдэн /ватт/
1	5-6	15-20	6-7	100	30-60
2	6-8	18-24	7-10	150	60-80
3	8-10	24-30	10-12	250	100-120
4	10-13	30-39	12-15	400	150-200

15. НИЙТИЙН ЭЗЭМШЛИЙН ЭД ХӨРӨНГӨ

- 15.1 Нийтийн эзэмшлийн эд хөрөнгө гэдэгт дараах зүйлсийг ойлгох бөгөөд холбогдох Хотын стандарт арга зүйн удирдамжид “Нийтийн эзэмшлийн эд хөрөнгө” бүлэгт хамаарах баримт бичгийг мөрдлөг болгоно. Үүнд: (Хүснэгт 7).

Хүснэгт 7. Нийтийн эзэмшлийн эд хөрөнгийн нэр хамаарах арга зүйн удирдамжийн дугаар

1	UCS 1401B	Нийтийн бие засах газрын төлөвлөлт байгуулалтад тавих техникийн шаардлага
2	UCS 1402B	Нийтийн эзэмшлийн талбайд байгуулах усан оргилуурт тавих ерөнхий шаардлага
3	UCS 1403B	Гадна мэдээллийн байгууламжид тавих ерөнхий шаардлага
4	UCS 1404B	Саравч, сүүдрэвчинд тавих ерөнхий шаардлага
5	UCS 1405B	Хүүхдийн тоглоомын талбайн ерөнхий шаардлага
6	UCS 1406B	Нийтийн эзэмшлийн зам талбайн хогийн саванд тавих ерөнхий шаардлага
7	UCS 1407B	Нийтийн эзэмшлийн зам талбайн сандалд тавих ерөнхий шаардлага
8	UCS 1408B	Хөшөө дурсгал, хүндэтгэлийн самбарт тавих ерөнхий шаардлага
9	UCS 1409B	Чийрэгжүүлэх талбайн төлөвлөлт, тоног төхөөрөмжид тавих ерөнхий шаардлага
10	UCS 1410B	Хашаа, хайс, хашлаганд тавих ерөнхий шаардлага

16. БАЙГУУЛЛАГЫН НЭРИЙН ТЭМДЭГ, БАЙРШЛЫН МЭДЭЭЛЭЛ

- 16.1. Эрүүл мэндийн байгууллага үйлчилгээгээ иргэдэд ойлгомжтой, чирэгдэлгүй, шуурхай байдлаар тав тухтай орчинд үзүүлэх нөхцөл боломжийг онцгойлон анхаарч үйл ажиллагаа явуулж байгаа барилгын гадна талд байгууллагын нэрийн тэмдгийг байршуулна.
- 16.2. Эрүүл мэндийн байгууллага бүр байгууллагын гадна хаягийг “Төрийн байгууллагын нэрийн тэмдэг, байрлуулах удирдамж” UCS 2101B -ийн дагуу хийж байрлуулна.
- 16.3. Байгууллагын нэрийн тэмдгийн загвар, хэмжээнд тавих шаардлагыг Зураг 13-т үзүүлэв.

Байгууллагын төрөл: Төв эмнэлэг, Төрөлжсөн эмнэлэг, Дүүргийн эмнэлэг, Өрхийн эмнэлэг

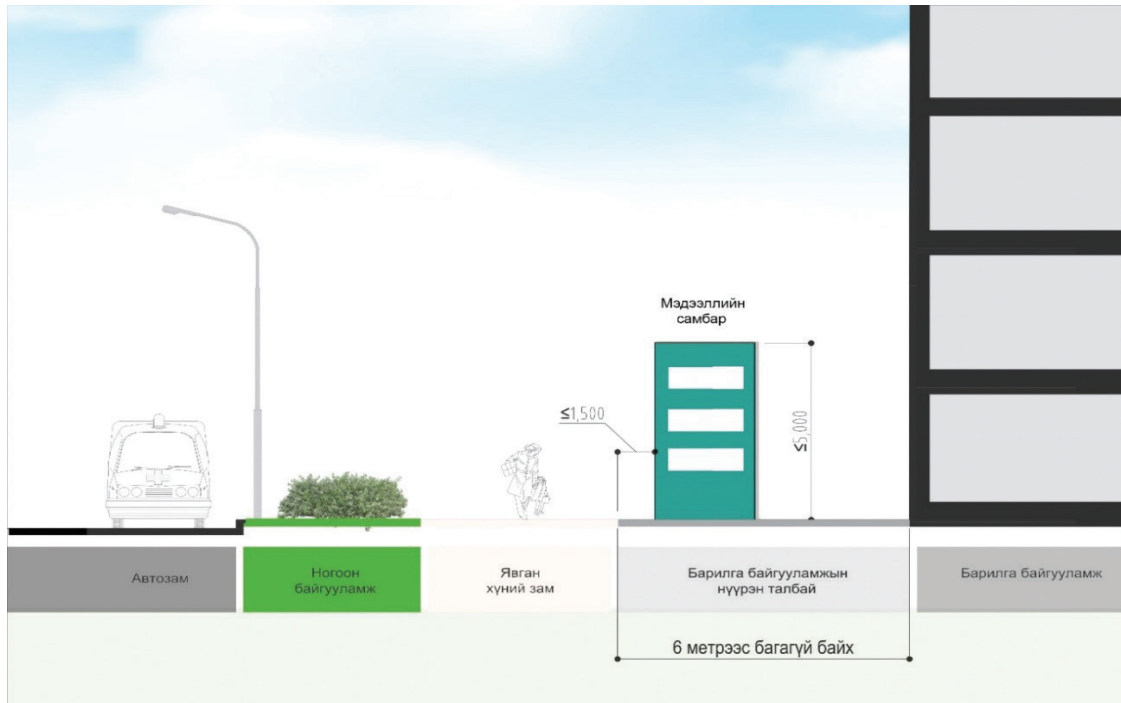
Самбар: Өргөн 70-120 см, Өндөр 45-70 см

Бичвэр: Жишээ нь: Улсын Нэгдүгээр төв эмнэлэг

Материал: Саарал нерж материал дээр хар өнгөөр бичнэ

Зураг 14. Байгууллагын нэрийн тэмдэг (Жишээ зураг)

16.4. Байгууллагын нэр байршлын мэдээллийн самбарыг “Гадна мэдээллийн байгууламжид тавих ерөнхий шаардлага” UCS 1401В -ийн дагуу хийж барилгын гадна талд гол хаалганы ойролцоо, барилгын дотор талд угтах үйлчилгээний хэсэг болон цахилгаан шатны хэсэгт байрлуулна.

Зураг 15. (Жишээ зураг)

Зураг 16. Мэдээллийн самбар, хэмжээ (Жишээ зураг)

- 16.5. Нэг барилгад олноороо байрлаж үйл ажиллагаа явуулдаг эмнэлгийн байгууллагууд “Байгууллагын нэр, байршлын мэдээллийн самбар” дээр байгууллагын нэр, давхар, ерөөний дугаарыг бичиж байрлуулна.
- 16.6. Нэг хашаанд эмнэлгийн цогцолбор барилга байрладаг бол барилгын зүг чиг заах самбарыг үйлчлүүлэгчдэд ойлгомжтой байдлаар хийж гүйцэтгэн, хашаан дотор байршуулна.
- 16.7. Самбарын бичвэр нь харагдахуйц, гаргацтай, дотроосоо болон гаднаас гэрэлтүүлэгтэй, аудио болон дүрст видео төхөөрөмжөөр тоноглогдсон байж болно. Самбарын жишиг загварыг Зураг 14-т үзүүлэв.

17. БАЙГУУЛЛАГЫН НЭРИЙН БИЧВЭР

- 17.1. Эрүүл мэндийн байгууллага өөрийн үйл ажиллагаа явуулж байгаа барилгын ойролцоо, гадна хана, дээврийн хэсэгт эмнэлгийн нэрийг том хэмжээгээр бичих буюу биет хэлбэрээр байрлуулж болох бөгөөд нэрийн бичвэрт “Гудамж, зам, талбай, үл хөдлөх эд хөрөнгийн хаягийн тэмдэглэгээнд тавих ерөнхий шаардлага” MNS 5283 болон “Барилга байгууламж, үл хөдлөх хөрөнгийн хаягийн бичвэр, тэмдгийн стандарт байрлуулах, суурилуулах удирдамж” UCS 2102A -ийг мөрдлөг болгоно (Зураг 17).

Зураг 17. Байгууллагын нэрийн бичвэр (Жишээ зураг)

- 17.2. Барилгын гадна талд байрлуулах байгууллагын нэрийн бичвэрийг “Монгол хэл бичгийн боловсролыг сайжруулах арга хэмжээний тухай” (ЗГ -ын 37 -р тогтоол, 2013 он) тогтоолын дагуу Монгол хэл /кирилл/-ээр үг, үсгийн алдаагүй бичих бөгөөд Монгол бичиг /уйгуржин/ -ээр бичиж болно.
- 17.3. Шаардлагатай тохиолдолд байгууллагын нэрийн бичвэрийг англи хэлээр бичиж болох бөгөөд англи хэл дээрх бичвэр нь монгол бичвэрийн доод талд байрлаж, түүнээс 2 дахин бага өндөртэй байх, эсхүл Монгол /кирилл/ бичвэрийн зүүн гар талд байрлаж, түүнтэй ижил өндөртэй байна.
- 17.4. Гадна талд байрлуулсан нэрийн бичвэр нь гадна талаасаа аль эсхүл дотор талаасаа гэрэлтүүлэгтэй байж болно.
- 17.5. Байгууллагын нэрийн бичвэрийг байрлуулахдаа цахилгаан болон барилга угсралтын аюулгүй ажиллагааны талаарх холбогдох норм, стандартыг баримтлах ба тухайн барилга болон хөрш зэргэлдээ объектын цонх, хаалга, үзэгдэх орчныг халхлахгүй байна.

18. ХОГ ХАЯГДАЛ

18.1. Эрүүл мэндийн байгууллагаас үүсэж буй нийт хог хаягдлыг энгийн болон аюултай гэж ангилна. (МУ-ын эрүүл мэндийн сайдын тушаал А/505)

18.2. Энгийн хог хаягдлыг ахуйн ба дахивар нөөц гэж ангилна.

18.3. Аюултай хог хаягдлыг халдвартай, хурц иртэй, эмгэг, эмийн болон эсэд хортой нөлөөтэй, химийн бодисын болон цацраг идэвхт хог хаягдал гэж 6 ангилна.

		
Түр хадгалах байранд гадны хүн орохыг хориглоно	Халдвартай болон хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдлын био аюулгүйн таних тэмдэг	Химийн бодис болон эмийн хог хаягдлын таних тэмдэг

Зураг 18. Эмнэлгийн хог хаягдлыг таних тэмдэг (Жишээ зураг)

18.4. Эмгэг болон химийн бодисын хог хаягдлыг зориулалтын уутанд хийж аюултай хог хаягдал цуглуулах саванд хийнэ. Эмнэлэг нь аюултай хог хаягдлын зарим үйлчилгээг холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн мэргэжлийн байгууллагаар гэрээгээр гүйцэтгүүлнэ.

18.5. Эмнэлэг аюултай хог хаягдал түр хадгалах зориулалтын байртай байх ба хогийн сав нь дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

- Гадны хүн орохооргүй, нийтийн хөдөлгөөнөөс зайтай газарт байрлаж шувуу, амьтан орох боломжгүй, цоожтой байх;
- Шал нь ус нэвтрүүлэхгүй хатуу хучилттай байх;
- Хана, тааз, шал нь угааж цэвэрлэх, халдваргүйжүүлэхэд тохиромжтой байх;
- Цахилгаан, цэвэр бохир усны төв шугамд холбогдсон байх;
- Тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй нэвтрэх зам талбайгаар хангагдсан байх;
- Нарны гэрэл шууд тусахгүй, сэрүүн (180 С хүртэл, 60%-аас ихгүй чийглэлтэй), агааржуулалт сайтай байх;
- Аюултай хог хаягдлыг төрөлжүүлэн хадгалах хэсгүүдтэй байх;
- Хог хаягдлыг халдваргүйжүүлэх хэсэг нь агааржуулалтын системтэй байх;
- Хана нь 2,0 метрээс доошгүй өндөртэй байх;
- Шал нь бохир ус цуглуулах сувагт холбогдсон байх;
- Хог хаягдлыг жинлэх зориулалттай, 0,1-120 кг хүртэл жинлэх боломжтой тавцантай, электрон жинтэй байх.

18.6. Аюултай хог хаягдал түр хадгалах байр нь халдваргүйжүүлсэн хог хаягдлыг бутлах төхөөрөмжтэй байж болно.

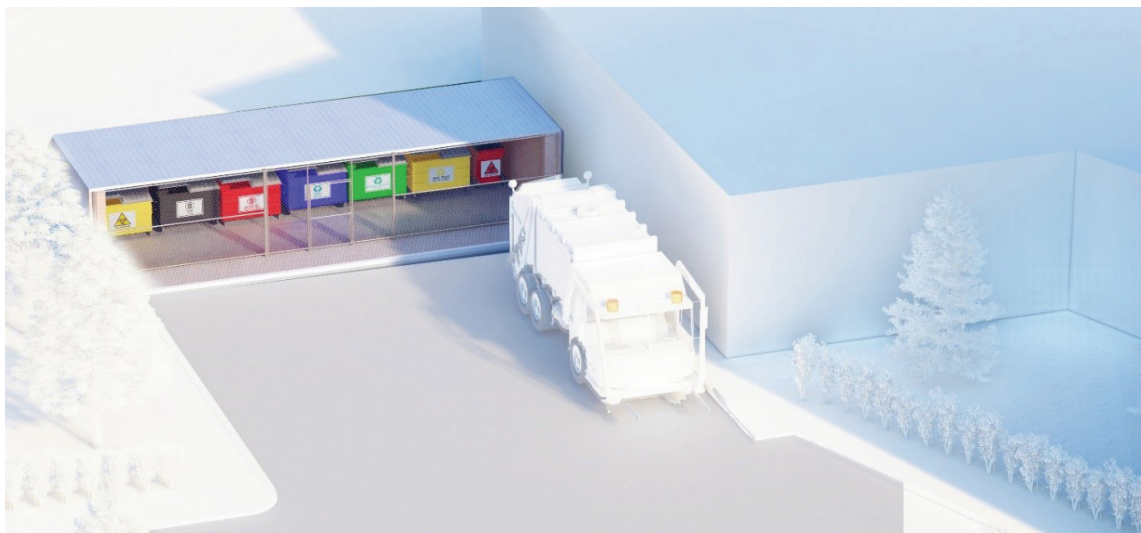
18.7. Аюултай хог хаягдал тээвэрлэх савны гадна талд 100 мм х 100 мм-ээс багагүй ромбо хэлбэрийн дүрстэй, ижил өнгийн давхар хүрээтэй (дотор талын хүрээний

өргөн 5 мм) “Био аюултай” таних тэмдгийг тавьж , доод өнцөгт нь бичнэ. Тус таних тэмдгийн дотор талд “Халдвартай эд зүйл” гэсэн тэмдэглэгээ байршуулсан байна.

- 18.8. Хог хаягдлыг тус тусдаа цоожтой хаалгатай 3 тасалгаатай, ус нэвчихгүй бетон шалтай, халаалтгүй, ердийн салхижуулалттай хөнгөн чанарын барилга /мод, сэндвич, төмөр тор/ барина. Эсвэл тус бүр нь цоожтой тагтай хогийн савнуудыг хашаагаар хүрээлэгдсэн саравч бүхий талбайд байрлуулж болно. Хогийн савнууд байрлуулах талбай нь хогийн савны сууринаас тал бүр тийшээ 1.5м-ээр илүү хэмжээ бүхий ус нэвтэрдэггүй хатуу хучилтаар хучигдсан байх ба хашаа нь 1.6м-с багагүй өндөртэй байна. Саравч болон хашаа нь хогийн савны талбайн байгалийн салхижуулалтад саад болох ёсгүй. Хог хаягдлын талбайн хажууд хог ачих авто тээврийн хэрэгслийн эргэх болон маневр хийх зай төлөвлөнө. (Эмнэлгийн зориулалттай барилга төлөвлөх барилгын норм, дүрэм, БНБД 31-22-21)

Зураг 19. Хог хаягдал түр хадгалах байрны харагдах байдал (Жишээ зураг)

Зураг 20. Эмнэлгийн хог хаягдал түр хадгалах байрны харагдах байдал (Жишээ зураг)

19. ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДАЛ

19.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 1.3–д заасны дагуу хог хаягдлыг хаяхдаа ангилан ялгах үүрэгтэй бөгөөд ялгах таних тэмдгийг зөв ашиглах нь аливаа хог хаягдлыг ангилах, дахин боловсруулах үйл ажиллагаанд чухал үүрэгтэй. Энгийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавих стандартын дагуу тээвэрлүүлнэ.

Зураг 21. Ангиан ялгах тэмдэг бүхий хогийн сав (Жишээ зураг)

Хүснэгт 8. Дахивар хог ангиан ялгах тэмдэг

Үндсэн тэмдэг 340мм x 240мм	Нэмэлт тэмдэг /Том/ 570мм x 200мм	Туслах тэмдэг /Жижиг/ 370мм x 120мм
		 C86 M21 Y81 K6
		 C0 M60 Y100 K0
		 C88 M52 Y0 K0
		 C75 M68 Y67 K90
		 C0 M0 Y0 K100

Хогийн саванд тавих шаардлага:

1. Хог хаягдлыг ангилах, ачих, цуглуулах технологид нийцсэн
2. Галд тэсвэртэй материалаар хийгдсэн
3. Хог хаягдал салхиар тархах, хур тунадасны ус хуримтлагдах, шүүрэл ялгарахаас сэргийлсэн байна.

19.2. Энгийн хог хаягдлыг зориулалтын, битүүмжлэлтэй, аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангасан тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэнэ.

19.3. Хог ачих талбай тэгш гадаргуутай, хонхор гүдгэргүй, хучилттай, автомашин ба механизм эргэх, тойрох, өргөх хөдөлгөөн хийхэд саадгүй байлгана.

Зураг 22. Хог хаягдал ангилах цэгийн харагдах байдал (Жишээ зураг)

20. НИСДЭГ ТЭРЭГНИЙ ЗУРВАС

20.1. Эмнэлгийн байгууллагын эдэлбэр газарт онцгой нөхцөлийн үед, холын зайнаас тээвэрлэх үед нисдэг тэрэг буух талбай төлөвлөхийг зөвшөөрнө.

20.2. Нисдэг тэрэг буух хамгийн бага талбай нь 15x15м байна. Талбайн хамгийн их налуу 3 градусаас хэтэрч болохгүй.

20.3. Нисдэг тэрэгний талбайн эргэн тойрны 20м радиус дотор ямар нэгэн саад болох зүйл байж болохгүй ба үүнд 1м-с дээш өндөртэй мод болон бут байрлуулахыг хориглоно. Зургийн даалгаврын дагуу нисдэг тэрэгний талбай нь барилгын дээвэрт байрлаж болно. Энэ нөхцөлд талбайн хамгийн бага хэмжээ нь 15x12м байна. (Зураг 23)

Зураг 23. Эмнэлгийн нисдэг тэрэгний зурвас (Жишээ зураг)

21. ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

- 21.1. Эмнэлгийн барилга нь үйл ажиллагаанаас хамаарч тусгай зориулалтын эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, хий, химийн бодис, аюултай хог хаягдал зэргийг агуулсан өрөө тасалгаануудтай байдаг бөгөөд тэдгээр нь гал илрүүлэх, гал унтраах тусгай зориулалтын систем тоноглолуудтай байдаг. Мөн зарлан мэдээлэх, нүүлгэн шилжүүлэлт, холбоо, тусламжийн системүүдтэй байх ба тэдгээр бие даасан дэд системүүдтэй мэдээлэл солилцож, нэгдмэл ажиллагаатай байх ёстой.
- 22.2. Эмнэлгийн барилга, байгууламжийн байршил, галын болон аюулгүй ажиллагааны урсгал хөдөлгөөнийг харуулсан тойм зургийг нийтэд харагдахуйц газар байрлуулсан байна.
- 22.3. Барилгын гадна галын гидрантыг байнга бэлэн байдалд байлгаж, өвөл хөлдөхөөс хамгаалан дулаалж цэвэрлэсэн байна. (Галын аюулгүй байдлын үндсэн дүрэм ЗГ-ын 2016 оны 339 дүгээр тогтоолын хавсралт)
- 22.4. Олон нийтийн барилга байгууламжийн давхар бүрд 2-оос дээш бага, дунд оврын гал унтраагуурыг байрлуулна.
- 22.5. Барилга байгууламжийн гадна байрлах галын гидрант, галын шат, гал унтраах багаж хэрэгсэл шөнийн цагт ашиглахад зориулсан гэрэлтүүлэгтэй байна.
- 22.6. Барилга байгууламж, задгай агуулах, галын гадна шат, гал унтраах автомашины усны эх үүсвэрт хүрэх зам гарц, хонгил, нүхэн гарц нь автомашин явах бүрэн бололцоотой, өвлийн цагт цас, мөснөөс цэвэрлэгдсэн байнгын бэлэн байдалд байна.
- 22.7. Галын аюулгүй байдлын систем нь эмчлүүлэгсдэд зориулсан барилгын эзлэхүүн-төлөвлөлтийн, хийцийн болон инженерийн шийдлүүдийг хамаарах бөгөөд гал түймрийн үед барилгаас эмчлүүлэгсэд болон эмнэлгийн ажилтнуудыг нүүлгэн шилжүүлэх ажиллагааг хангуулахад оршино.
- 22.8. Гал тархахаас хамгаалах эзлэхүүн-төлөвлөлтийн ба хийцийн шийдлүүдэд тавих шаардлагууд:

- 20.8.1. галд тэсвэрлэх хязгаар нь холбогдож байгаа барилгуудын хязгааруудаас багагүй байх ёстой;
- 20.8.2. аврах зам, гарцад байрлах “аврах гарц”, “аврах хаалга” зэрэг гэрэлтэгч тэмдэг, тэмдэглэгээ нь тэжээлд байнга залгаж асаалттай байх бөгөөд үзвэрийн газарт танхимаас хүмүүс гарсны дараа унтрааж болно;
- 20.8.3. аврах зам, гарцын гэрэлтэгч тэмдэг, тэмдэглэгээ нь цахилгаан тасармагц ослын тэжээлээс (өөр эх үүсвэрээс) тэжээгдэн автоматаар асаж байхаар тоноглогдсон байна;
- 20.8.4. аврах зам дахь хаалга нь дотор талаасаа түлхүүргүй чөлөөтэй онгойхоор байна;
- 20.8.5. “галын аюулгүй байдлын тухай хууль”, “галын аюулгүй байдал. техникийн шаардлага”-ын стандарт болон бусад галын аюулгүй байдлын шаардлагыг тодорхойлсон стандарт, техникийн нормативыг чанд мөрдөж ажиллах;
- 20.8.6. барилга байгууламж, тээврийн хэрэгсэл гал түймэр унтраах анхан шатны багаж, хэрэгслээр хангагдсан байна. анхан шатны багаж, хэрэгслийг өөр зориулалтаар ашиглахыг хориглоно;
- 20.8.7. аливаа гамшиг ослын үед байгууллага нь гарах гарцын тэмдгийг нүдэнд ил харагдах газар байршуулж, хаалгыг гарахад чөлөөтэй байлгана; (Зураг 24).

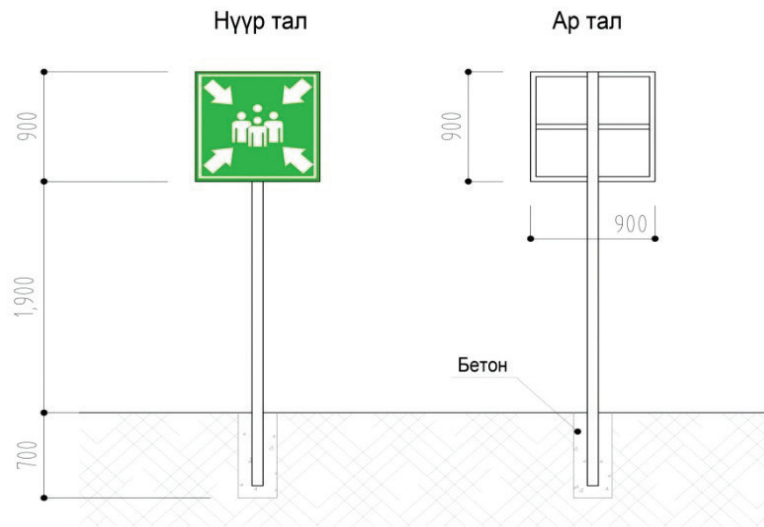

Зураг 24. Гал унтраах анхан шатны багаж (Жишээ зураг)

22. ГАМШГААС ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 22.1. Болзошгүй газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах, иргэд олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор нийслэлийн нутаг дэвсгэрт гамшгийн үед түр цугларах цэгийг эмнэлгийн гадна талбайд төлөвлөж болно.

- 22.2. Эмнэлгийн байгууллагын гадна талбайд болзошгүй гамшгаас хамгаалах, иргэд олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор түр цугларах аюулгүй талбайн байршлыг барилгын галын гарц болон нүүлгэн шилжүүлэх байршилтай уялдаатайгаар заавал төлөвлөнө.
- 22.3. Түр цугларах аюулгүй талбай нь барилга байгууламжаас аюулгүй зайд, алхаад хүрэх боломжтой байршилд байх ёстой ба талбайн хувьд нүүлгэн шилжүүлэх ажиллагаа явуулах, анхны туламж үзүүлэх машин орж гарах боломж шаардлагыг хангасан байна. (Зураг 25)

Зураг 25. Гамшгийн үед цугларах талбайн таних тэмдэг (Жишээ зураг)

23. ТЕЛЕ ХЯНАЛТЫН КАМЕР

- 23.1. Хяналтын камерын системийг суурилуулж байнгын видео тандалт хийх нь аюулгүй байдлыг хангах, хамгаалах хамгийн үр дүнтэй аргын нэг бөгөөд энэ үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхдээ хувь хүний нууцыг хадгалж тэдний эрхийг зөрчихгүй байхад онцгойлон анхаарах нь чухал.
- 23.2 Хяналын камер нь дүрсний, дуу-дүрсний мэдээллийг цуглуулах, хадгалах, ашиглах боломж бүхий хөдөлгөөнт болон суурин дүрс бичлэгийн техник, хэрэгсэл нь заасан шаардлага болон олон улсын "IP67 стандарт" -д нийцсэн байна.

Зураг 26. Теле хяналтын камер (Жишээ зураг)

- 23.3. Камер, хяналтын системийг байрлуулах, суурилуулах техник, зай хэмжээний ерөнхий шаардлага, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны шаардлага, камер, хяналтын төхөөрөмжийн олон улсын стандарт, материалын чанарын стандарт шаардлага хангасан байна. /цахилгааны утас, сүлжээний утас, сүлжээний төхөөрөмж, суурь, бэхэлгээ, холбоос, программ хангамж, дуран, мэдрэгч, сонсох болон зарлах, хадгалах төхөөрөмж/.

24. ХҮЛЭЭН АВАХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ

Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна орчны тохижилт, орчны аюулгүй байдлыг стандартын шаардлага хангаж байгаа эсэхийг шалгуур үзүүлэлт (Хүснэгт 9)-ийн дагуу хянан шалгаж хүлээн авна.

Хүснэгт 9. Гадна орчны тохижилтыг хүлээн авах шалгуур үзүүлэлт

	Шалгуур үзүүлэлт	Тийм	Үгүй
1	Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна хаягийг Нийслэлийн Засаг даргын захирамж “Гадна хаягийн загвар батлах тухай” захирамжийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн эсэх	☐	☐
3	Яаралтай тусламжийн машин орох орц гарцыг хүлээн авах тасагтай ойр төлөвлөсөн эсэх	☐	☐
4	Хэвтэн эмчлүүлэх эмнэлгийн хашааны өндөр 1.6м, сэтгэц мэдрэлийн хэвтэн эмчлүүлэх эмнэлгийн хашааны өндөр 2.5м-с багагүй байхаар хийж гүйцэтгэсэн эсэх	☐	☐
5	Эдэлбэр газрын хилийн периметрийн дагуу, барилгажаагүй хэсгүүдэд амьд хайс төлөвлөсөн эсэх	☐	☐
6	Барилгын цонхноос модыг 15м-с багагүй, бутыг 5м-с багагүй зайнд байрлуулж суулгасан эсэх	☐	☐
7	Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт, хучилт, угсралтад тавих шаардлагын дагуу хийж гүйцэтгэсэн эсэх /UCS 0901B/	☐	☐
8	Эмнэлгийн хашаа руу орохоос эхлэн хөгжлийн бэрхшээлтэй, өндөр настай, жирэмсэн, тэрэгтэй хүүхэд түрж буй хүнд зориулсан замын налууг нормын дагуу хийж гүйцэтгэсэн эсэх	☐	☐
9	Авто зогсоолыг эмнэлгийн хүчин чадлын хэмжээнд нормын дагуу тохируулан төлөвлөсөн байх	☐	☐
10	Авто зогсоолд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зогсоолыг стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн эсэх /UCS 0902B/	☐	☐
11	Авто зогсоолд яаралтай тусламжийн машин механизмд зориулсан зогсоолыг стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн эсэх /UCS 0902B/	☐	☐
12	Эмнэлгийн гадна орчны гэрэлтүүлэг стандарт, нормын дагуу бүрэн, галын аюулаас сэргийлсэн бүрхүүлтэй эсэх	☐	☐
13	Гэрэлтүүлгийн ган багана, гэрэлтүүлэгч, нарны зай болон бусад холбох хэрэгслүүд нь бат бөх, чанарын стандарт шаардлага хангасан эсэх	☐	☐
14	Энгийн хог хаягдлыг ангилан ялгаж хаях стандартын дагуу хогийн сав байршуулсан эсэх	☐	☐
15	Эмнэлгийн аюултай хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, боловсруулах устгах зааврын дагуу, түр хадгалах байр эсхүл түр хадгалах цэг төлөвлөсөн эсэх	☐	☐
16	Эмнэлгийн хашаанд үйлчлүүлэгчдийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн, стандартын шаардлага хангасан сандлыг байрлуулсан эсэх/ UCS 1404B/	☐	☐

17	Эмнэлгийн хашаанд стандартын шаардлага хангасан хогийн савыг байрлуулсан эсэх /UCS 1403B/	☐	☐
18	Эмнэлгийн барилга байгууламжийн байршил, галын болон аюулгүй ажиллагааны урсгал хөдөлгөөнийг харуулсан тойм зургийг нийтэд харагдахуйц газар байрлуулсан эсэх	☐	☐
19	Барилга байгууламжийн гадна байрлах галын гидрант, галын шат, гал унтраах багаж хэрэгсэл шөнийн цагт ашиглахад зориулсан гэрэлтүүлэгтэй гүйцэтгэсэн эсэх	☐	☐
20	Яаралтай тусламжийн нисдэг тэрэг зогсох зогсоол төлөвлөсөн бол 20м радиус дотор ямар нэгэн саад болох зүйл байрлуулаагүй байх	☐	☐

Тайлбар: Эрүүл мэндийн байгууллагын гадна орчин нь дээрх бүх шаардлагыг хангаж байх ёстой бөгөөд шаардлага хангасан бол “Туйм” хийгдээгүй буюу хийгдсэн боловч шаардлага хангахгүй байгаа бол “Үгүй” хэсгийг тэмдэглэнэ.

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛЫН ЖАГСААЛТ

- Монгол улсын Эрүүл мэндийн тухай хууль
- Монгол улсын Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хууль
- БД 31-115-12 Эмнэлгийн барилга (Хэвтэж эмчлүүлэх тасаг, эх барих, эмэгтэйчүүдийн тасаг, өдрийн эмчилгээний тасаг)
- БНБД 30-01-04 Хот, тосгоны төлөвлөлт барилгажилтын норм ба дүрэм
- БНБД 21-01-02 Барилга байгууламжийн галын аюулгүй байдал
- БНБД 21-02-02 Барилга байгууламжийн зураг төсөл зохиох галын аюулгүйн норм
- БНБД 21-04-05 Барилга байгууламжийн гал унтраах автомат төхөөрөмж, дохиоллын хэрэгсэл
- БНБД 21-05-10 Авто зогсоол
- БНБД 23-01-09 Барилгад хэрэглэх уур амьсгал ба геофизикийн үзүүлэлт
- БНБД 23-02-08 Байгалийн ба зохиомол гэрэлтүүлэг
- БД 31-112-11 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн амьдрах орчны шаардлагад нийцсэн зураг төсөл зохиох норм
- БНБД 31-03-03 Олон нийт иргэний барилга
- MNS 5095:2017 Нэгдсэн эмнэлгийн бүтэц, үйл ажиллагаа
- MNS 6392:2013 Эрүүл мэндийн байгууллагын орчны эрүүл ахуйн шаардлага
- MNS 5973:2009 Барилга байгууламжид ногоон байгууламжийн ойртох зай, хэмжээ түвшин;
- MNS 6561:2015 Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус
- MNS 6056:2009 Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан замыг төлөвлөх заавар;
- MNS 6056:2009 Иргэний барилгын төлөвлөлтөд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний шаардлагыг тооцсон орон зай, үндсэн шаардлага”
- UCS 1901B:2020 Нийтийн эзэмшлийн гудамж, зам талбайд байршуулах гэрэлтүүлгийн тоног төхөөрөмжид тавих шаардлага
- UCS 1404C:2020 Нийтийн эзэмшлийн гудамж зам талбайд байршуулах сандалд тавих шаардлага
- UCS 1403C:2020 Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайд байршуулах хогны саванд тавих шаардлага
- UCS 0901B:2020 Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт, хучилт, угсралтад тавих шаардлага
- UCS 0001-02:2019 Хашаа, хайс, хашлаганд тавих ерөнхий шаардлага, хэрэглээ
- UCS 0902B:2020 Тээврийн хэрэгслийн ил зогсоолыг төлөвлөх, байгуулахад тавих шаардлага

Нийслэлийн Засаг даргын хэрэгжүүлэгч агентлаг
ХОТЫН СТАНДАРТ, ХЯНАЛТЫН ГАЗАР

Хан-Уул дүүрэг, 23-р хороо, 17100, Наадамчдын зам
1200, Нутгийн захиргааны цогцолбор байр.

70118030, 70118040

www.standard.ub.gov.mn

Хотын стандарт, хяналтын газар